

AZ ERDÉLYI MAGYAR ÖNKÉNTES FIATALOK SZOKÁSAI ÉS MOTIVÁCIÓI

HABITS AND MOTIVATIONS OF THE TRANSYLVANIAN HUNGARIAN VOLUNTARY YOUNG PEOPLE

INCZE–BORBÁNDI JOHANNA–MÁRIA

Sapientia EMTE, Marosvásárhely

johanna.incze@yahoo.com

Összefoglalás

Az önkéntesség fogalma minden országban más és más jelentést hordoz magában.¹ Tájegységenként változik az önkéntes munka elkezdésének motivációja, és e tevékenység hatása a cselekvést végző egyénre. A tanulmány az erdélyi magyar önkéntes fiatalok szokásainak és motivációinak vizsgálatát tűzte ki célul.²

Egy nagyobb, az erdélyi önkéntességet vizsgáló kutatás második részének bemutatásával foglalkozik a tanulmány. A kutatás során arra törekedtem, hogy megértem a válaszoló önkéntes fiatalok (14–35 év közötti személyek) tapasztalatait, értelmezéseit, belső világát, vélekedését a saját maguk által végzett több éves - a társadalom és az egyéni hasznukat is segítő - önkéntes munkáról.

Kulcsszavak: önkéntesség, motivációk, szokások

Bevezető

Számos kutatás vizsgálja, hogy miért vállal egyre több fiatal önkéntes tevékenységet egy, a lakhelyétől távoli, külföldi, akár az Európai Unió határain kívüli országban. Viszont kevés kutatás foglalkozik az önkéntes fiatal szülővárosában, vagy életvitelszerűen belakott területén belül folytatott tevékenységének elemzésével. Az erdélyi magyar önkéntesekkel készített interjúk során arra kerestem a választ, hogy az aktív önkéntesek hogyan látják tevékenységüket, és ez mennyiben tér el a szakirodalomban leírt önkéntes fogalomtól. Megfogalmaztam további kutatási kérdéseimet: mit jelent számukra az önkéntes fogalom, milyen motivá-

¹ Fényes Hajnalka – Kiss Gabriella (2011): 1. oldal

² A tanulmány alapjául szolgáló kutatás a Sapientia EMTE Marosvásárhelyi Kar Kommunikáció és közkapcsolatok (PR) szak keretében készült szakdolgozat része.

cióból, kiknek a hatására kezdtek el önkénteskedni, hogyan befolyásolta ez a szerep az ő életüket, belső (civil szervezeti, barátok, ismerősök, rokonok stb.), közvetlen környezetük hogyan viszonyul aktivitásukhoz?

Ugyanakkor a szakirodalomra építve, négy fontos területet határoltam el az interjú alanyok lekérdezése során. E négy indikátorra építettem fel a félig strukturált interjú vezérfonalát, mivel e négy alapterület egységes képet ad arról, hogy milyen indíttatásból kezdte el az alany az önkéntességet gyakorolni, ez alatt az időszak alatt milyen feladatokat látott el, milyen képességei fejlődtek, mindez hogyan változtatta meg az egyént és társas kapcsolatait, a jövőben miként képzei el a folytatást.

Az elemzés során több elnevezés is napi használatban van – „önkéntes munka”, „önkéntes tevékenység”, „önkéntes aktivitás”, „önkéntesség” –, amely a történetiség jegyét magán viselő társadalom jellegéhez, az általa formált főbb típusokhoz, illetve az önkéntesség szűkebb-tágabb értelmezéséhez igazodik.³

4 indikátor 4 alapterület

A nemzetközi intézmények,⁴ valamint a szakmai-tudományos kutatások eredményeinek felhasználásával az *önkéntességet* Bartal Anna Mária és Kmetty Zoltán (2011) olyan tevékenységnek tekintik:

- amelyet nem ellenszolgáltatásért végeznek, noha a kiadások megtérítése, vagy jelképes fizetség megengedhető,
- amelynek önkéntesnek kell lennie, azaz az adott személy belső indíttatásából, szabad akaratából végzi azt,
- amely tevékenység más személy vagy a társadalom hasznára irányul, bár köztudott, hogy haszonnal jár az önkéntes személyére nézve is, és
- tervezett segítség (plannedhelping), mivel az önkéntesek kinyilvánítják akaratukat, és elkötelezettségüket, hogy másokon segítsenek, amire a szabadidejükből áldoznak időt (itt hivatkoznak a szerzők Claryetalra, lásd. 1998, 1517) és végül pedig
- szervezett keretek között kell folynia (itt hivatkoznak a szerzők Wilsonra, lásd Wilson 2000, 216).⁵

³ Fényes Hajnalka és Kiss Gabriella, (2011): 2 p

⁴ az ENSZ, az Európai Unió és intézményei

⁵ Bartal Anna Mária és Kmetty Zoltán, (2011): 3p

- A másik kiemelkedő alapterület a fiatalok önkéntes tevékenységének az elkezdésekor fellépő indíttatás. A fiatalok önkéntességének *motivációit* Fényes Hajnalka (2015) két nagy csoportba különíti el:
- Önérdékű, szakmai tapasztalatszerző motivációk: kapcsolatépítés, hasonló érdeklődésűekkel való találkozás, szabadidő hasznos eltöltése, sport és kulturális aktivitások tanulása és végzése, információszerzés, készségfejlesztés, könnyebb munkához jutás.
- Altruista motivációk: hasznos legyen a társadalom számára, másokért cselekedjen, a saját és mások jogainak és érdekeinek védelme.

Magát az önkéntességet úgy is értelmezhetjük, mint elvégzett munka, ezért fontos megkülönböztetnünk az Armstrong (2005) szerinti munkahelyi motivációnak a két fajtáját. Az egyik a belső motiváció, amely munkából fakadó motiváció, a munkakör tartalmához kötődik. Az ember megfelelő munkát keres szükségleteinek, céljainak kielégítésére, s a menedzsment a maga eszközeivel (munkakörtervezés, teljesítményértékelés, javadalmazás, emberierőforrás-fejlesztés) erősítheti ezt a folyamatot. A belső motivációt befolyásoló tényezők közé tartozik az érdekes és kihívást jelentő munka, a felelősség, a cselekvési szabadság, lehetőségek a készségek és képességek fejlesztésére, az előmenetel stb. A másik a külső motiváció, amikor a menedzsment olyan ösztönzőket használ, mint a béremelés, a jutalom és bónusz, általában a teljesítményalapú ösztönzőket. Ezek hatása közvetlen és erőteljes, de hatása nem tart sokáig. A belső ösztönzők hatása többnyire mélyebb és tartósabb, mivel az egyénben rejlenek. A későbbiekben is használt motiváció fogalom esetében Armstrong (2005) belső motivációs meghatározására gondolok.

A motivációhoz szorosan kapcsolódik az önkéntességet gyakorló személy egyénisége, jellemvonásai. Az önkéntességnek két típusát különböztethetjük meg: a hagyományos és az új típusú önkéntességet. A hagyományos-, régi-, klasszikus típusú csoport általában szervezeti tagsággal jár, altruista indíttatású, erős vallásos háttér jellemzi. Az új típusú önkéntesség, tudatos választással jár, individuálisabb, értékrend szempontjából megosztott, ellentmondásos, és inkább a fiatalokra jellemző (Fényes–Kiss 2011).

Az erdélyi magyar önkéntes fiatalok körében végzett kutatás fontosabb témakörei és módszertana

A tanulmány a már említett négy témakörre épít, melyek az elméleti tájékozódásból kiindulva a következők: az önkéntesség fogalma, a kutatásba bevont önkéntes munkát végzők jellemzői, az önkéntes munka értékének becslése, az önkéntesség motivációi.

A civil szervezeti vezetőkkel 2018. október–november időszakban vettem fel a kapcsolatot. Őket arra kértem, hogy ajánljanak két–három olyan önkéntes személyt a szervezetükből, akik az elmúlt két évben (2017. január–2019. január) aktívan részt vettek az egyesület által rendezett események tervezésénél, szervezésénél, lebonyolításánál, illetve életkoruk 14–35 év közötti. A 2018. október–novemberi hónapok folyamán történő felkeresések eredményeként összesen tizennégy személyt javasoltak, amelyből a személyes találkozással járó interjút nyolc személy vállalta. Az interjúk elkészítésének időszaka: 2018. december–2019. március.

Az interjúk a kevert típusú interjú feltételeit teljesítik, amely „félúton van a strukturált és a strukturálatlan interjú között” (Tőkés Gyöngyvér 2011, 107). A kevert típusú interjú lényege, hogy a kutató a beszélgetés közben „egyre nyitottabb kérdésekkel folytatja, ő maga egyre jobban visszahúzódik, és egyre nagyobb teret enged a válaszoló véleményének, érzéseinek, értelmezéseinek” (Héra–Ligeti, 2005). Minden interjúalanyt a vezérfonalban olvasható sorrendben tettem fel kérdéseimet, majd egyre nyitottabb kérdéseket tettem fel, ha úgy ítélt meg, hogy egy adott területről még tudna mesélni, ezáltal még részletesebb minőségi adatokkal szolgáltak.

A vezérfonal négy témakört, 21 kérdésbe lebontva foglal magába, illetve minden interjú esetében a kérdések és sorrendjük előre rögzített volt.

Az interjúk név nélküliek, felvételeinek időszaka 2019. január–márciusi hónapok, helyszínei: Kolozsvár, Marosvásárhely, Székelyudvarhely, Csíkszereda, Sepsiszentgyörgy, Kézdivásárhely.

Elemzett célcsoport

Jelen kutatásban, a kvalitatív adatgyűjtésből nyert empirikus adatok alapján, az Erdély nagyobb városaiban aktívan tevékenykedő magyar önkéntes fiatalok szokásait, motivációit tárom fel. A célcsoport részét képezik a 14–35 év közötti erdélyi magyar fiatal nők.

Összesen nyolc interjúra került sor. A célcsoport meghatározásakor elsődleges szempont volt, hogy az adott fiatal az elmúlt két évben (2017. január–2019. január)

aktívan részt vett az egyesület által rendezett események tervezésénél, szervezésénél, lebonyolításánál, illetve, hogy Erdély hat nagyobb városából minimálisan egy-egy interjúalany legyen megszólaltatva.

„Szívből működött.” (Alany 3, 1986-ban született, 33 éves nő) – eredmények bemutatása

Az elsőként érintett témakör: az önkéntességfogalmának meghatározása. A fő kérdésnek két része van, magát a kérdést is kettébontva, egymás után tettem fel az alanyoknak. Először megkérdeztem tőlük, hogy mit értenek azon, hogy önkéntesség, majd arra kérdeztem rá, hogy szerintük ha a szomszéd idős néniük rendszeresen bevásárolnak, az is önkéntesség? Vagy csak az intézményes, szervezett formák tekinthetők önkéntességnek?

Az egymást követő válaszok néhol eltérnek egymástól, de vannak esetek, amikor egymásra épülnek. A válaszolók többsége úgy gondolja, hogy az önkéntesség: „ingyen munka, pejoratív értelemben használják” (Alany 1). Saját meggyőződésük ezzel ellentétes: „ha valaki szívből csinálja és élvezi azt, amit csinál, akkor neki egy kikapcsolódás, neki is egy szórakozás és nemcsak ő ad, hanem ő is kap” (Alany 1). Kihangsúlyozták, hogy szívből csinálni, élvezni, és akkor kikapcsolódásként éli meg az adott személy, nem pedig ráerőltetett ingyen munkának. Számára a fizetés, az elégtétel: „az az öröm, amit visszkapunk, amit látunk a gyerekek, a szülők vagy bárkinek, akinek segítünk az arcán” (Alany 1). „Rengeteg sikerélményt biztosított ez számomra, állandó jelleggel. Egyszerűen értékelték azt, amihez én értek, megbecsülték és megköszönték. Sokszor, akkor még azt se tudtuk mi az a fizetés, hogy meg kell dolgozni érte. Szívből működött” (Alany 3).

Ugyanakkor a fogalmazásban is megjelenik az új, nagyrészt egyéni érdeket szolgáló önkéntességi motiváció: „új lehetőség, hogy tudjam magamat fejleszteni” (Alany 4), „... kvalitatív céllal végzett tevékenység (...) az idő energia, nem anyagi fizetségben térül meg, hanem tapasztalattal vagy egy olyan cél megközelítésével, ami neked szimpi” (Alany 5). Vagy például: „az önkéntesség az egy olyan dolog, amit azért végzel el, hogy fejleszd magad meg új embereket megismerj, meg olyan környezetet, amiben el tudnád képzelni magadat. Tehát ami téged érdekel” (Alany 6).

A fő kérdés második része arra vonatkozott, hogy az általuk megfogalmazott önkéntesség meghatározása mennyire szilárd. Adott volt a helyzet a kérdésben, és az interjú alanyok feladata volt megindokolni, magyarázni, hogy az adott helyzetben való szerepfelvállalás (segítségnyújtás) is a fogalom definíciójához társul, avagy sem.

Tehát arra voltam kíváncsi, hogy milyen fogalomkörrel, pontosabb meghatározással fogalmaznak az önkéntességet illetően. Mi az, ami ide tartozik és mi az, ami már nem, hol van a „határvonal”? Illetve, egy olyan helyzetet teremtettem, ahol kizárják a személyes érintettséget, így sokkal objektívebb a kifejezésük.

A szakirodalomban olvasott definíció és a válaszolók értelmezése, magyarázata között sok egyezés fellelhető: „A szervezeteknél kifejtett tevékenység az önkéntesség, de ez is lehet” (Alany 3), „ez a fajta (szervezeti) önkéntesség le van papírozva” (Alany 5). „Amennyiben nem rokonom, nincsenek baráti vagy családi viszonyok és én ezt felvállalom, akkor akár ez is lehet önkéntesség” (Alany 3). Azaz a közös elemek: szervezeti vagy intézményi keretek közötti munkavégzés és a családtagokon kívüli személyek támogatása minősül önkéntességnek (ha a családtagokat segíti az nem önkéntesség, mivel neveltetésből kiindulva az egy alapvető cselekvési forma).

A második kutatási terület arra vonatkozott, hogy milyen tulajdonságokkal, jellemvonásokkal rendelkeznek a megkérdezett önkéntesek, van-e hasonlóság életpályájukba? Ez a rész szoros összefüggésben áll az indítatással, hogy miért kezdték el a tevékenységet, mi motiválta őket. A válaszolók minimálisan 2 éve önkéntesek, de volt olyan alany, aki több mint 10 éve. Alany 3 már 10 éves korától, azaz 23 éve, 1996-tól, az ODFIE tábor hatására és a kíváncsiság „sok vagány ember mivel foglalkozik” (Alany 3) motiválta.

Alany 4: 2015 óta, 4 éve és nővére dicsérte, Alany 5: 2010-2011-es évektől, körülbelül 8-9 éve aktív önkéntes. Már nem tudja, hogy ki hatott rá, úgy emlékszik vissza, hogy ez vette körül. Alany 6: először az V. osztályt említette, 2012-től, azaz 7 éve, hogy önkénteskedik. Aztán a beszélgetés során említette, hogy cserkész. Rákérdeztem, hogy azt mikortól kezdte el, kiderült, hogy már második osztályos korától, tehát 11 éve önkéntes. Érdekes, hogy a kérdésre válaszolva ez nem jutott eszébe, elmondása alapján az vallásos, nem gondolta, hogy ide tartozik. Mindkét esetben a vezető hatott rá. Azaz a pap bácsi, Laci atya vallásórán, míg a ZNE elnöke Attila tartott bemutatót az osztályba és kedvet kapott.

Alany 7: 2007-ben lett cserkész, ekkor harmadik osztályos diák volt. Ahogy fogalmaz: „a helyi cserkészcsapat jött népszerűsíteni a tevékenységet és több barátom is bátorított rá, nagyjából ennek hatására kezdtem cserkészkedni” (Alany 7). Végül az Alany 8: 3 éve, a Turul Madár Ifjúsági Egyesület ment promoválni az akkori programjukat.

Voltak, akik nem emlékeztek, hogy mi által, minek köszönhetően lettek önkéntesek. Ennek oka, hogy olyan régen volt, vagy nem akar erről beszélni, vagy úgy érezte, hogy egyszerre több csatornán is megszólították.

A legtöbb alany először vallási vonatkozású szervezetekben lett önkéntes, ennek is tudható be az altruista motivációk előnybe helyezése és a civil szervezeti vezető biztatása az egyesületi tevékenységhez való csatlakozás terén.

Majd ezek a motivációk egyfajta beérésen mentek keresztül, az egyén is tudatosabban gondolt tevékenységére, felismerte, hogy ez számára is hasznos. Ezt az is igazolja, hogy a nyolc válaszadóból öt két civil szervezetben is tag. Az erdélyi magyar fiatal önkéntesek is túlreprezentáltak (hasonlóan a magyarországi megfigyelésekkel), nyolcból hat személy kettő vagy több erdélyi magyar civil szervezetben tölt be aktív tagságot. Az általuk felsorolt szervezetek megnevezései és adatai (bejegyzési adatok, célok, stb.) jól mutatják, hogy a szülővárosi civil szervezetek mellett az állandó vagy ideiglenes lakhelyen működő szervezetek aktív tagjai (egyetemisták, költözés, stb.).

A marosvásárhelyi, 19 éves lány ki akart törni, „... olyasmit csinálni, amiben megtalálom önmagam, ami jó, ami nem az, amit már megszoktam” (Alany 2) a komfortzónájából kilépve az önkéntességre talált.

A pénz nélküli értékekre akarta felhívni a figyelmet tevékenysége által a sepsiszentgyörgyi lány, amint mondta: „Az motivált, hogy talán tudok tenni valamit a környezetemért és, hogy példát tudjak mutatni az felé, hogy nem minden a pénz körül forog. Nem kell mindig elvárni anyagi fizetettséget a jó cselekedetekért” (Alany 8). A legtöbbször elhangzottak: öngazolás, visszajelzés, hogy tényleg jó irányba tart, kikapcsolódás, öröm, felszabadulás. Neki is jó, kapcsolati háló, sokszor előny az önkéntesség. Az önbecsülést, önbizalmat növelik, ezáltal jobb embernek érzi magát. Fárasztónak, ugyanakkor feltöltőnek is nevezte a marosvásárhelyi, 19 éves lány. Majd visszatért a legelején említett gondolataira: „... én adok magamból, de nekik jó és akkor ez nekem nem tűnik fel. Nekem az semmi volt, de nekik rengeteg” (Alany 2).

Mivel motivációjuk azonos a magyarországi kutatások eredményeivel, elmondható, hogy Erdélyben is keverednek a hagyományos és az új típusú motivációk. Egy személy mindkét motivációs formát képviseli, némely esetekben tudatos ez a folyamat, olykor tudattalanul történik.

Elmondható továbbá, hogy a legtöbb interjúalany szabadideje nagy részét szenteli az önkéntes tevékenységre, ebből adódik, hogy baráti közösségeik a civil szervezeten belül alakulnak ki, vagy már meglévő barátaikat is nagy erővel vonják be az önkéntes életbe. „Igen, én hoztam be őket a Creativity-be” (Alany 2), „Ez hozott össze, hogy nagyon sok közeli baráttal együtt önkénteskedtünk” (Alany 3). „Amikor valami fontos dologról van szó (civil szervezeten belüli program tervezésénél, szervezésénél)” (Alany 4) számíthat barátaira, a kolozsvári 21 éves diák is önkén-

teskedés által ismerte meg barátait: „Igen, mindannyian és mindenkit így ismertem meg. Vittük egymást” (Alany 7); a sepsiszentgyörgyi tanuló lány: „Önkéntesség által ismertem meg a párom, több barátom is tagja egy-egy szervezetnek” (Alany 8).

Az önkéntes munka értékének becslése – „Nekem tényleg akkora szeretet-bomba, amikor bemegyek és mindenki ott vár és ül, hogy mindenki olyan lelkes” (Alany 4, 2000-ben született nő)

Az elemzés során felmerült harmadik részben arról kérdeztem az interjú alanyokat, hogy mi a feladatuk a szervezeten belül, hogyan értékeli saját maguk és környezetük e tevékenységet, hogyan befolyásolta személyiségüket és jövőbeli elképzelésüket az önkéntes munka.

A marosvásárhelyi egyetemista lány szerint a civil szervezeti vezető ismeri, ezért ő ossza ki a számára legmegfelelőbb feladatot: „Csilla ismer, tudja, hogy mit szeretek, mit tudok csinálni, így ő adja a feladatokat, mert tudja, hogy mit bírok meg” (Alany 2). Ezzel ellentétben a kézdivásárhelyi, 19 éves diáklány már az előkészületi feladatoknál is jelen van. Az új szenvedély a fotózás, és erre is van lehetősége, hogy a civil szervezet által rendezett programokon kipróbálja, gyakorolja. „Amire megkérnek, vagy ami tetszik és én is szívesen csinálom” (Alany 6) foglalja össze a tanuló. A Zöld Nap Egyesületnél volt már saját rendezvényötlete illetve felelős szervezője egy adott projektnek. A cserkészetnél a lényeg, hogy: „tudásomat átadom játékosan a kicsiknek” (Alany 6) számol be a lány. A kolozsvári, 21 éves egyetemista lány helyzete is többrétű, mivel több civil szervezetnél aktív tag. Az UFF-on belül most belső – külső szemszögből véleményez egy-egy akciót, leginkább, mint aktív UFF-os, de már nem a városban élő, külsős szemszögből kéri ki véleményét. Az ODFIE-n belül mindenek: „... hogyha utolsó pillanatban kell egy ember valahová, akkor az vagyok én” (Alany 7). Majd arra voltam kíváncsi, hogy a rendezvények fizikai lebonyolításon kívül szellemileg is bekapcsolódnak a szervezet életébe, volt már rá példa, hogy az ő ötleteik kerültek megvalósításra? A válaszadók többsége (a nyolc személyből öt) igennel válaszolt, és elmesélte, milyen ötletei kerültek megvalósításra. Van, akinek részfeladatként, részprogramként jelenik meg adott eseményen az ötlete: gipszképek készítése (Alany 1), évi kiadott újság (Alany 5). Van olyan személy is, aki egy több napos rendezvény főszervezője, ezért a teljes koncepciót ő találja ki. Ilyen volt a 19 éves, székelyudvarhelyi lány életében a Városi Gólyabál főszervezői státusza: „Ott természetesen mindenki ötletelt, de aki összesített, meg a főbb ötleteket felvetette az én voltam... Nagyrészt vettem ki az egész

szervezésből és nagyon sok múlott azon, hogy én hogy láttam a helyzetet” (Alany 4). Ugyanakkor mindannyian szimultán hangsúlyozták, hogy az ötletelés egy folyamat, amelyben a civil szervezet aktív tagjai előterjesztik észrevételeiket, elképzeléseiket, terveiket: „Általában minden projektnél, minden közös. Egyik ötletből jön a másik, közösen megbeszéljük. Tehát van egy ötletem, és csináljuk meg jellemző rá” (Alany 5). Ezek után egy értékelést tartottak, arra vonatkozóan, hogy mit adott számukra ez a fajta munka, hogyan képzelik el a jövőjüket, pályaválasztásukat, illetve, hogy hatással, befolyással lesz karrierjükre az egyesületeken belül szerzett, fejlesztett képességek tudása, avagy nem.

Az elmondott vélemények és a képviselt civil szervezet értékei közötti hasonlóságot véltem felfedezni. Ugyanis érződött az - adott civil szervezeten belüli - aktív önkéntes viszonyulásában, megnyilatkozásában, hogy az egyesület milyen értékeket vall, mit részesít előnyben: inkább az itthon maradást vagy a külföldi tapasztalatszerzést. Ennek függvényében képzelik el jövőjük helyszínét. A kutatás során a válaszokból kitűnik, hogy legtöbbször a tapasztalatszerzést említették, mint az önkéntesség pozitív hatása. Emellett elhangzott szerzett előnyként: barátok, önmegismerés, önfejlesztés, kapcsolati tőke, önbizalom, bátorság, megszólalni, kezdeményezni, programszervezés, időt beosztani, odaadás, kapcsolatteremtés, nyitottság, figyelmesség, türelem, barátok és a csapatba való munka elsajátítása. A marosvásárhelyi, 19 éves egyetemista is bezárkózott volt, sokat változott: „Jobbak lettek a (az emberi) kapcsolataim is” (Alany 2). A székelyudvarhelyi lány kiemelte a közösség erejét, a civil szervezeten belüli csapat összetartását: „Nekem tényleg akkora szeretet-bomba, amikor bemegyek és mindenki ott vár és ül, hogy mindenki olyan lelkes” (Alany 4). Ez a lelkesedés van jelen az ő életében is: „Sokkal nagyobb lelkesedéssel tudok, akár egy kis hír hallatára is figyelni, mint azelőtt. Ha visszaigazolja, hogy egy udvarhelyi zenekar jelezte, hogy el tud jönni diáknapiakra, akkor sokkal jobban lelkesedek” (Alany 4). Ez a lelkesedés és az elmondottak arra engednek következtetni, hogy a civil szervezeten belül átélt apró sikerélmények, azok, amelyek motiválják, amelyek által hasznosnak érzi tevékenységét, melyek segítségével az érzékenysége szociális vonzatú.

A válaszok többségében elhangzott ugyanakkor, hogy a helyzetmegoldási és a kommunikációs készségeik fejlődtek:

- Alany 1: Kommunikációs, problémamegoldó, logisztikai készségek – multi tasking, írásbeliség.
- Alany 2: Kommunikációs, tervezés.

- Alany 5: csapatmunka, csapatban való gondolkodás, bármit megteszel a csapatért, mert tudod, hogy ők is megtennék.
- Alany 6: kitartás, célt tűz ki, amit el akar érni. Nyelv-imerkedés-bátorság, szervezés: belát a színfalak mögé.

A válaszok azt mutatják (nyolcból hat), hogy nem ismerték volna fel a fent említett képességeiket és önkéntes tevékenység nélkül nem lennék birtokában a mostani szerzett értékekkel.

Majd a jövőbeli tervek említésénél több interjúalany úgy nyilatkozott, hogy a munkavállalás az első (Alany 5, Alany 2, Alany 3), de ha az időbeosztásuk engedi, akkor fennmaradt idejükben önkénteskedni fognak. Van, aki saját civil szervezetet szeretne és azon belül alkalmazni magát (Alany 2).

Összegzés

A kutatás során arra a következtetésre jutottam, hogy ezen eredmények kiindulópontként szolgáltak további, az erdélyi magyar önkéntességgel kapcsolatos kutatásokhoz.

Egy nagyobb, az erdélyi önkéntességet vizsgáló kutatás második részének bemutatásával foglalkozott a tanulmány. Az elemző kutatás során arra törekedtem, hogy megértem a válaszoló önkéntes fiatalok (14–35 év közötti személyek) tapasztalataikat, értelmezéseiket, belső világukat, vélekedésüket a saját maguk által végzett több éves - a társadalom és az egyéni hasznukat is segítő - önkéntes munkáról. Ennek alapján készítettem interjúkat erdélyi magyar önkéntes fiatalokkal. A kutatás során kiderült, hogy az erdélyi magyar önkéntesek több éve részei a civil szférának, több szervezetben is párhuzamosan folytatnak aktív tevékenységet. Motivációjuk azonos a magyarországi kutatások eredményeivel, elmondható, hogy Erdélyben is keveredik a hagyományos és új típusú motivációk. Vagyis az önértékelő, szakmai tapasztalatszerző motivációk, mint a kapcsolatépítés, a hasonló érdeklődésűekkel való találkozás, a szabadidő hasznos eltöltése, az információszerzés, készségfejlesztés, könnyebb munkához jutás egyszerre van jelen az altruista motivációkkal, mint hogy hasznos legyen a társadalom számára, másokért cselekedjen az önkéntes.

A kutatás során több fontos részinformáció hangzott el az alanyoktól, amelyek arra engednek következtetni, hogy az adott témával részletesebben kellene foglalkozni. Több száz önkéntes kérdőíves lekérdezése is lehet az egyik továbbgondolása az elemzésnek, amelyből még reprezentatívabb eredmények születnének.

Emellett a civil szervezeti vezetők szerepe hangsúlyozódott ki az önkéntesek elbeszéléséből, sokak pályaválasztását, jövőbeli terveit befolyásolják a civil szervezeti

vezetővel folytatott beszélgetések, ebben a környezetben tapasztaltak. Ezért tartanám még fontosnak ezen vezetőket is megkérdezni, hogy mennyire tudatosak, felelősségteljesek e kapcsolatteremtés során. Illetve náluk összpontosul a teljes kommunikáció: önkéntesekkel való belső szervezeti kommunikáció, támogatókkal (lobbi tevékenység), média képviselőkkel, résztvevőkkel való külső kapcsolat megteremtő és fenntartói. E több irányú kommunikáció kutatása számos új perspektívát tud megjeleníteni az önkéntesség tanulmányozásában.

Szakirodalmi hivatkozás

- Armstrong, M.–Murlis, H. (2005): Javadalmazásmenedzsment. Budapest, KJK. KERSZÖV Kiadó, 72-73 old.
- Bartal, A. M.–Kmetty, Z. (2011): A magyar önkéntesek motivációi, Matarka, VIII. évfolyam, 4. lapszám, 7-30.
- Czike, K.–Szabóné Ivánku, Zs. (2010): Önkéntesség elterjesztése Magyarországon, Önkéntes Központ Alapítvány Kiadója, Budapest, 1-50. (https://weactivevol.eu/wp-content/uploads/2017/07/Hungary_report-3.pdf - utolsó ellenőrzés: 2019.03.15.)
- Fényes, H.–Kiss G. (2011): Az önkéntesség szociológiája. Kultúra és közösség, IV. folyam, II. évfolyam, 35-48.old. Önkéntes Központ Alapítvány, Budapest. (Teljes szöveg: http://campuslet.unideb.hu/dokumentumok/tanulmanyok1/Munka/Onkentes_munkarol/Fenyesh_KissG_Az_onkentesseg_szociologiaja_KEK.pdf, http://www.kulturaeskozseg.hu/pdf/2011/1/kek_2011_1_4.pdf - utolsó ellenőrzés: 2019.03.08.)
- Fényes, H. (2015): Önkéntesség és új típusú önkéntesség a felsőoktatási hallgatók körében. Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen University Press. (Teljes szöveg: http://docplayer.hu/108711172-Fenyesh-hajnalka-onkentesseg-es-uj-tipusu-onkentesseg-a-felsooktatasi-hallgatok-koreben.html?fbclid=IwAR2sY4cJBv_he6NnM9RmYJBFv1ArOVJF6grnwXdwAijuEBp9h5u82UIDBow - utolsó ellenőrzés: 2019.03.15.)
- Héra, G.–Ligeti, Gy. (2005): Módszertan. A társadalmi jelenségek kutatása. Budapest, Osiris.
- Tóké, Gy. (2011): A kutatás módszertana a kommunikációtudományokban. Scientia Kiadó, Kolozsvár.

Abstract

The concept of volunteering has different meanings in every country. The motivation to start volunteering and the impact of this activity on the individual varies from one area to another. The aim of the study is to study the habits and motivations of young Hungarian volunteers in Transylvania. The study is presented the second part of a larger research on Transylvanian volunteering. Throughout the research, I have sought to understand the experiences, interpretations, inner world, and perceptions of the responding volunteers' young people (aged 14-35) about their many years of volunteering.

Keywords: volunteering, motivations, habits